

LATVIJAS REPUBLIKAS CENTRĀLĀ VĒLĒŠANU KOMISIJA

Smilšu iela 4, Rīga, LV-1050 · <http://www.cvk.lv> · Tālrunis: 25494995 · E-pasts: cvk@cvk.lv

Rīgā

Instrukcija Nr. 12

2026. gada 21. maijā

(prot. Nr.12 5.§)

Vietējās pašvaldības referenduma rīkošanas instrukcija

Izdota saskaņā ar Vietējo pašvaldību referendumu likuma 4. panta sestās daļas 2. punktu, 20. panta otro un desmito daļu un Pašvaldības vēlēšanu komisiju un vēlēšanu iecirkņu komisiju likuma 2. panta trešo daļu un 13. panta pirmo daļu

I. Vispārīgais jautājums

1. Instrukcija nosaka vēlēšanu iecirkņa komisijas darbību un balsu skaitīšanas kārtību vietējās pašvaldības referendumā (turpmāk – pašvaldības referendums).

II. Atbildība

2. Pašvaldības vēlēšanu komisijas atbildība:

2.1. paziņojuma par pašvaldības referenduma rīkošanu sagatavošana un izplatīšana Vietējo pašvaldību referenduma likumā un Vēlētāju reģistra likumā noteiktajā kārtībā, kā arī papildus nosūtot to informācijai Centrālajai vēlēšanu komisijai;

2.2. sadarbības nodrošināšana ar Valsts digitālās attīstības aģentūru (turpmāk – VDAA), ieskaitot nepieciešamās informācijas sagatavošana iepriekšējās balsošanas e-pakalpojumam un vēlēšanu platformas datu pārvaldības nodrošināšanai attiecīgajā pašvaldības referenduma procedūrā;

2.3. vēlēšanu iecirkņa komisiju izveidošana;

2.4. vēlēšanu iecirkņu nodrošināšana ar balsošanas materiāliem un materiāltehnisko aprīkojumu;

2.5. vēlēšanu iecirkņa komisijas locekļu un citu balsošanas procesa un balsu skaitīšanas nodrošināšanā pieaicināto speciālistu no vēlētāju vidus (turpmāk – izpildītājs) mācību nodrošināšana.

3. Vēlēšanu iecirkņa komisijas atbildība:

3.1. vēlēšanu iecirkņa komisijas priekšsēdētājs atbild par šādiem jautājumiem:

3.1.1. vēlēšanu iecirkņa darbs kopumā;

3.1.2. vēlēšanu iecirkņa komisijas locekļu un izpildītāju nepieciešamais zināšanu un prasmju līmenis un darba sniegums, tostarp iepazīšanās ar normatīvajiem aktiem un piedalīšanās mācībās pašvaldības referenduma sagatavošanas posmā, kvalitatīva pienākumu izpilde;

3.1.3. vismaz piecas dienas pirms pašvaldības referenduma paziņojuma par vēlēšanu iecirkņu darba laiku un atrašanās vietu izlikšana pie vēlēšanu iecirkņi;

3.1.4. fizisko personu datu apstrādes prasību ievērošana vēlēšanu iecirknī;

- 3.1.5. drošības prasību ievērošana vēlēšanu iecirknī;
- 3.1.6. balsošanas procesa norise atbilstoši normatīvajiem aktiem;
- 3.1.7. pareizs balsu skaitīšanas rezultāts;
- 3.1.8. balsošanas dokumentu un materiālo vērtību uzraudzība un saglabāšana;
- 3.1.9. droša balsošanas materiālu uzglabāšana vēlēšanu iecirknī;
- 3.1.10. ziņošana pašvaldības vēlēšanu komisijai par tehniskiem traucējumiem, starpgadījumiem un sūdzībām;
- 3.1.11. kārtības uzraudzīšana, nodrošinot, lai balsošanas telpās un tuvāk par 50 metriem no ieejas ēkā, kurā atrodas vēlēšanu iecirknis, nenotiktu vēlēšanu brīvības ierobežošana, tai skaitā kavēšana īstenot vēlēšanu tiesības, kārtības traucēšana un aģitācija;
- 3.1.12. nekavējoša ziņošana kompetentai institūcijai (Valsts drošības dienests, Valsts policija, pašvaldības policija), konstatējot pazīmes, kas var liecināt par šīs instrukcijas 3.1.11. apakšpunktā minētajiem pārkāpumiem. Par ziņošanu vēlēšanu iecirkņa komisijas priekšsēdētājs informē attiecīgo pašvaldības vēlēšanu komisiju;
- 3.2. vēlēšanu iecirkņa komisijas sekretārs atbild par šādiem jautājumiem:
  - 3.2.1. vēlēšanu iecirkņa komisijas dokumentu pārvaldība, ieskaitot balsošanas gaitas žurnāla (turpmāk – žurnāls) rakstīšanu, veicot atzīmes par visām darbībām, kas ietekmē balsošanas gaitu;
  - 3.2.2. vēlēšanu iecirkņa komisijas priekšsēdētāja aizvietošana;
  - 3.3. vēlēšanu iecirkņa komisijas loceklis atbild par amata pienākumu pildīšanu, ko tam uzdevis vēlēšanu iecirkņa komisijas priekšsēdētājs.

4. Izpildītājs atbilst Pašvaldības vēlēšanu komisiju un vēlēšanu iecirkņu komisiju likuma 6. un 22. pantā noteiktajām prasībām un pilda uzdevumus, pamatojoties uz uzņēmuma līgumu, kas noslēgts starp viņu un attiecīgās pašvaldības vēlēšanu komisijas priekšsēdētāju. Uzņēmuma līgumā ir noteiktas viņa tiesības un pienākumi, kā arī atlīdzība. Izpildītājam var uzdot veikt jebkuru vēlēšanu iecirkņa komisijas locekļa amata pienākumu, kas saistīts ar balsošanas procesa un balsu skaitīšanas nodrošināšanu, izņemot piedalīšanos lēmumu pieņemšanā un komisijas priekšsēdētāja vai sekretāra aizvietošanu. Izpildītājs atbild par precīzu un savlaicīgu vēlēšanu iecirkņa komisijas priekšsēdētāja uzdoto uzdevumu izpildi.

5. Vēlēšanu iecirkņa komisijas locekļiem un izpildītājiem aizliegts aģitēt balsošanas telpās un tuvāk par 50 metriem no ieejas ēkā, kurā atrodas vēlēšanu iecirknis.

III. Balsošanas materiālu saņemšana un uzglabāšana

- 6. Pašvaldības vēlēšanu komisija:
  - 6.1. nodod nepieciešamos balsošanas materiālus katram vēlēšanu iecirknim, atstājot rezervē daļu balsošanas materiālu neparedzētiem gadījumiem;
  - 6.2. nodrošina balsošanas materiālu uzglabāšanu drošā un slēdzamā telpā līdz to nodošanai vēlēšanu iecirknim un pēc balsošanas beigām no vēlēšanu iecirkņiem saņemto balsošanas materiālu uzglabāšanu drošā un slēdzamā telpā līdz to iznīcināšanai vai nodošanai arhīvam.
- 7. Vēlēšanu iecirkņa komisija:
  - 7.1. saņem materiālus no pašvaldības vēlēšanu komisijas;
  - 7.2. trīs darbdienu laikā pēc saņemšanas, bet ne vēlāk kā dienu pirms balsošanas dienas apzīmogo balsošanas zīmes ar vēlēšanu iecirkņa komisijas zīmogu (otrajā pusē, tam paredzētajā vietā) un veic šādas darbības:
    - 7.2.1. pārbauda, vai visas balsošanas zīmes ir apzīmogotas;
    - 7.2.2. pārskaita visas balsošanas zīmes;

7.2.3. balsošanas zīmju pārbaude un pārskaitīšana veicama vismaz divas reizes, un katru reizi to veic cits vēlēšanu iecirkņa komisijas loceklis;

7.3. žurnālā ieraksta apzīmogoto balsošanas zīmju skaitu (B1), vēlēšanu iecirkņa komisijas locekļu vārdus un uzvārdus, kuri tās apzīmogojuši, pārbaudījuši un skaitījuši. Ja vēlēšanu iecirkņa komisija vēlāk saņem papildu balsošanas zīmes, žurnālu papildina ar attiecīgo informāciju;

7.4. balsošanas materiālus glabā drošā, slēdzamā telpā.

IV. Pilnvaroti novērotāji

8. Netraucējot vēlēšanu iecirkņa komisijas darbu, balsošanas norisi un balsu skaitīšanu vēlēšanu iecirknī vienlaikus var novērot ne vairāk kā divi pašvaldības referenduma ierosinātāju pilnvaroti novērotāji, kā arī papildus Centrālās vēlēšanu komisijas un attiecīgās pašvaldības vēlēšanu komisijas locekļi un šo komisiju pilnvarotas personas, plašsaziņas līdzekļu pārstāvji (turpmāk – novērotāji).

9. Ierodoties vēlēšanu iecirknī, novērotājs uzrāda vēlēšanu iecirkņa komisijas priekšsēdētājam personu apliecinošu dokumentu un reģistrējas šādā kārtībā:

9.1. pašvaldības referenduma ierosinātāja, Centrālās vēlēšanu komisijas un attiecīgās pašvaldības vēlēšanu komisijas pilnvarota persona papildus iesniedz pilnvaru papīra formātā vai uzrāda elektroniski parakstītu pilnvaru;

9.2. vēlēšanu komisijas loceklis, plašsaziņas līdzekļu pārstāvis papildus uzrāda amata tiesības un pienākumus apliecinošu dokumentu (piemēram, amata apliecība, darba apliecība, lēmums par iecelšanu amatā u.c.).

10. Novērotājam izsniedz novērotāja apliecību. Beidzot novērotāja pienākuma izpildi konkrētajā vēlēšanu iecirknī, novērotājs nodod novērotāja apliecību. Ja pašvaldības referenduma ierosinātāja, Centrālās vēlēšanu komisijas vai attiecīgās pašvaldības vēlēšanu komisijas pilnvarotā persona iesniegusi pilnvaru papīra formātā, tad vēlēšanu komisijas priekšsēdētājs atdod iesniegto pilnvaru.

11. Novērotāju reģistrē žurnālā, norādot pilnvarotāju, novērotāja vārdu, uzvārdu un personas kodu, ierašanās un aiziešanas laiku. Papildus žurnālā norāda novērotāju iebildumus un priekšlikumus par balsošanas gaitu.

V. Vēlēšanu iecirkņa darbs balsošanas dienā

12. Vēlēšanu iecirkņa darba laiks balsošanas dienā ir no pulksten 7.00 līdz 20.00.

13. Pirms vēlēšanu iecirkņa atvēršanas vēlēšanu iecirkņa komisija:

13.1. pārliecinās, ka redzamā vietā vēlēšanu iecirknī izlikts paziņojums par vēlēšanu iecirkņu darba laiku un atrašanās vietu;

13.2. ja nepieciešams, izvieto papildus norādes līdz ēkas ieejai, kurā atrodas vēlēšanu iecirknis, un no ieejas līdz vēlēšanu iecirknim;

13.3. pārbauda, vai vēlēšanu iecirknī ir atbilstošas kvalitātes interneta pieslēgums, pieejams Elektroniskais tiešsaistes vēlēšanu reģistrs (turpmāk – ETVR), viedierīces ir uzlādētas un dators ir ieslēgts;

13.4. pārbauda, vai balsošanas nodalījumu vai aizslietņu izvietojums nodrošina aizklātumu;

13.5. pārliecinās, ka vēlēšanu iecirknī visi balsošanas materiāli ir nepieciešamajā daudzumā;

13.6. vēlēšanu iecirkņa komisijas priekšsēdētājs vai sekretārs izsniedz vēlēšanu iecirkņa komisijas locekļiem numurētas balsotāju sarakstu veidlapas un balsošanas zīmes;

13.7. vēlēšanu iecirkņa komisijas priekšsēdētājs pārbauda, vai vēlēšanu iecirknī un tuvāk par 50 metriem no ieejas ēkā, kurā atrodas vēlēšanu iecirknis, nav izvietoti aģitācijas materiāli un nenotiek aģitācija.

14. Pirms vēlēšanu iecirkņa atvēršanas vēlēšanu iecirkņa komisijas priekšsēdētājs vai sekretārs citu vēlēšanu iecirkņa komisijas locekļu klātbūtnē aizzīmogo balsošanas kasti šādā kārtībā:

14.1. pārlicinās, vai balsošanas kaste ir tukša un bez redzamiem bojājumiem;

14.2. pēc tam balsošanas kastes atveramo daļu nostiprina ar numurētām drošības plombām, kuru numurus ieraksta žurnālā;

14.3. ļauj klātesošajiem novērotājiem pārbaudīt un pierakstīt vai nofotografēt balsošanas kastes plombu numurus.

15. Balsošanas dienā pulksten 8.00, 12.00 un 16.00 vēlēšanu iecirkņa komisijas sekretārs žurnālā ieraksta līdz tam laikam (7.00—8.00, 7.00—12.00 un 7.00—16.00) nobalsojušo balsotāju skaitu vēlēšanu iecirknī un atrašanās vietā.

16. Pēc pulksten 20.00 vēlēšanu iecirkņa telpās vairs netiek ielaisti balsotāji. Vēlēšanu dienā pēc pulksten 20.00 var nobalsot tikai tie balsotāji, kuri ieradušies balsošanas telpās līdz pulksten 20.00.

VI. Balsstiesību pārbaude

17. Pie ieejas balsošanas telpā vēlēšanu iecirkņa komisijas loceklis pēc uzrādītā personu apliecinošā dokumenta pārlicinās, vai persona ir balsotājs, un pārbauda, vai dokumentam nav beidzies derīguma termiņš. Pārbaudi veic, pēc iespējas izmantojot ETVR funkcionalitāti.

18. Latvijas pilsoņa personu apliecinošs dokuments ir Latvijas pilsoņa pase vai Latvijas pilsoņa personas apliecība.

19. Balsotājs, kurš ir citas Eiropas Savienības dalībvalsts pilsonis, uzrāda savas pilsonības valsts izsniegtu pasi vai identifikācijas karti un Latvijas izsniegtu Eiropas Savienības pilsoņa reģistrācijas apliecību, Eiropas Savienības pilsoņa pastāvīgās uzturēšanās apliecību vai Latvijā izsniegtu ārzemnieka personas apliecību.

VII. Reģistrācija ETVR

20. Vēlēšanu iecirkņa komisijas loceklis pirms balsošanas materiālu izsniegšanas ar viedierīci nolasa personu apliecinošā dokumenta mašīnlasāmo zonu vai ieraksta ETVR balsotāja personas kodu un pārlicinās, vai balsotājs jau nav nobalsojis pašvaldības referendumā klātienē.

21. Ja ETVR ir norādīts, ka personai ir tiesības balsot, vēlēšanu iecirkņa komisijas loceklis ETVR izdara atzīmi par balsotāja dalību pašvaldības referendumā un balsotāju saraksta veidlapā ieraksta balsotāja vārdu, uzvārdu un personas kodu. Vēlēšanu iecirkņa komisijas loceklis pēc iespējas aizklāj citu balsotāju datus balsotāju sarakstā. Balsotājs parakstās balsotāju sarakstā par balsošanas zīmes saņemšanu.

22. Ja ETVR ir atzīme, ka balsotājs ir nobalsojis, taču viņš to noliedz, vēlēšanu iecirkņa komisija nekavējoties nosūta ETVR šī balsotāja dalības atcelšanas pieprasījumu tā vēlēšanu

iecirķņa komisijai, kurā balsotājs, pēc ETVR ziņām, balsojis (turpmāk — otra komisija). Tūlīt pēc pieprasījuma nosūtīšanas vēlēšanu iecirķņa komisija telefoniski informē otru komisiju par pieprasījumu. Otra komisija noskaidro, vai tās vēlēšanu iecirķņa balsotāju sarakstā ir balsotāja paraksts. Ja paraksta nav, otra komisija apstiprina dalības atcelšanas pieprasījumu, un balsotājs drīkst balsot. Ja paraksts ir, otra komisija noraida dalības atcelšanas pieprasījumu, un vēlēšanu iecirķņa komisija balsotājam balsošanu atsaka.

23. Katru reizi, kad pabeigta balsotāju saraksta lapas aizpildīšana, vēlēšanu iecirķņa komisijas priekšsēdētājs vai sekretārs pārbauda, vai balsotāju parakstu skaits balsotāju sarakstos sakrīt ar ETVR atzīmēto balsotāju skaitu un, ja nepieciešams, veic šādas papildu darbības:

23.1. ja ETVR atzīmēts vairāk balsotāju, vēlēšanu iecirķņa komisija atrod, kurš nav parakstījis balsotāju sarakstā, un lūdz pašvaldības vēlēšanu komisiju atcelt šī vēlētajā dalības atzīmi ETVR;

23.2. ja ETVR atzīmēts mazāk balsotāju, vēlēšanu iecirķņa komisija ETVR atrod, kuru balsotāju dati vēlēšanu iecirķnī skatīti, bet dalība vēlēšanās nav atzīmēta. Pēc tam vēlēšanu iecirķņa komisija pārbauda, vai balsotāju sarakstos ir šo vēlētajū paraksti, un atzīmē ETVR to balsotāju dalību, kuri parakstījušies balsotāju sarakstos;

23.3. ja vēlēšanu iecirķņa komisija nespēj novērst nesakritību starp balsotāju parakstu skaitu balsotāju sarakstos un ETVR atzīmēto balsotāju skaitu vai ir pamats domāt, ka nesakritības cēlonis var nebūt atsevišķa neuzmanības kļūda, vēlēšanu iecirķņa komisija par to ziņo pašvaldības vēlēšanu komisijai.

VIII. Balsošana reģistrācijas aploksnēs

24. Ja nav iespējams pārliecināties, ka ziņas par personu ir iekļautas ETVR un tajā jau nav izdarīta atzīme par šīs personas piedalīšanos attiecīgajā pašvaldības referendumā, vēlēšanu iecirķņa komisija veic šādas darbības:

24.1. par to nekavējoties ziņo attiecīgajai pašvaldības vēlēšanu komisijai un šīs instrukcijas 14. punktā noteiktajā kārtībā sagatavo atsevišķu balsošanas kasti balsošanai reģistrācijas aploksnēs;

24.2. reģistrē balsotāju atsevišķā balsotāju sarakstā balsošanai reģistrācijas aploksnēs, balsotājam papildus balsošanas zīmei izsniedz ar vēlēšanu iecirķņa komisijas apzīmogotu balsošanas aploksnī un reģistrācijas aploksnī, uz kuras vēlēšanu iecirķņa komisija norāda balsotāja vārdu, uzvārdu un kārtas numuru balsotāju sarakstā balsošanai reģistrācijas aploksnēm (veidots no balsotāju saraksta lapas numura un balsotāja kārtas numura šajā lapā, piemēram, 9/24). Pēc tam, kad balsotājs šīs instrukcijas 27. punktā noteiktajā kārtībā savu izvēli ir izdarījis, viņš saloka balsošanas zīmi, ievieto to balsošanas aploksnē, aizlīmēto balsošanas aploksnī ievieto reģistrācijas aploksnē, to aizlīmē un nodod vēlēšanu iecirķņa komisijas loceklim, kas uzrauga balsošanas kasti, kurš reģistrācijas aploksnī apzīmogo ar vēlēšanu iecirķņa komisijas zīmogu un iemet balsošanas kastē balsošanai reģistrācijas aploksnēs.

25. Kad atkal iespējams pārliecināties, ka ziņas par personu iekļautas ETVR un ka tajā jau nav izdarīta atzīme par šīs personas piedalīšanos attiecīgajā pašvaldības referendumā, vēlēšanu iecirķņa komisijas priekšsēdētāja norīkoti vēlēšanu iecirķņa komisijas locekļi, netraucējot balsošanas norisi, pēc balsotāju sarakstiem balsošanai reģistrācijas aploksnēs pārbauda ziņas par nobalsojušajiem ETVR. ETVR izdara atzīmi par balsotāja piedalīšanos attiecīgajā pašvaldības referendumā un balsotāju sarakstos balsošanai reģistrācijas aploksnēs atzīmē, vai personas balss līdzskaitāma: balsotāju saraksta labā apmalē pie balsotāja paraksta ieraksta burtu “D”, ja balss līdzskaitāma, un burtu “N”, ja nav līdzskaitāma.

26. Ziņas par visiem brīžiem, kad balsotāji balsoja reģistrācijas aploksnēs, ierakstāmas žurnālā.

IX. Balsotāja izvēles izdarīšanas kārtība

27. Atsevišķā balsošanas nodalījumā vai aiz aizslietņa balsotājs vienatnē izdara atzīmi balsošanas zīmē, pēc savas izvēles atzīmējot vēlamo atbildi “par” vai “pret”.

28. Ja balsotājs balsošanas zīmi ir sabojājis, vēlēšanu iecirkņa komisija viņam izsniedz jaunu balsošanas zīmi, saņem atpakaļ sabojāto balsošanas zīmi un atzīmē to balsotāju sarakstā rindā “Atzīmes par atkārtotu balsošanas zīmju izsniegšanu”, norādot attiecīgā balsotāja kārtas numuru. Turpat balsotājs parakstās par jaunas balsošanas zīmes saņemšanu. Sabojātā balsošanas zīme nekavējoties dzēšama, nogriežot tās labo augšējo stūri, un novietojama atsevišķi. Par atkārtoti izsniegtajām balsošanas zīmēm izdarāma atzīme žurnālā.

29. Kad balsotājs balsošanas zīmē ir izdarījis atzīmi, viņš saloka balsošanas zīmi un vēlēšanu iecirkņa komisijas locekļa klātbūtnē iemet to balsošanas kastē.

X. Balsošana balsotāju atrašanās vietā

30. Pieteikties balsošanai balsotāju atrašanās vietā var šādas personas:

30.1. balsotāji, kuri veselības stāvokļa dēļ nevar ierasties balsošanas telpās, un to kopēji;

30.2. slimojošu personu kopēji.

31. Balsošanu balsotāja atrašanās vietā var pieteikt balsotājs vai viņa pilnvarota persona, iesniedzot vēlēšanu iecirkņa komisijai vēlēšanu iecirkņa darba laikā klātienē rakstveida iesniegumu par balsošanu balsotāja atrašanās vietā (turpmāk – iesniegums). Ja nav iespējas iesniegt iesniegumu vēlēšanu iecirknī, to var iesniegt pašvaldības vēlēšanu komisijā, kas to ne vēlāk kā balsošanas dienā līdz pulksten 12 nodod vēlēšanu iecirkņa komisijas priekšsēdētājam.

32. Pēc iesnieguma saņemšanas vēlēšanu iecirkņa komisija veic šādas darbības:

32.1. pārliecinās ETVR, vai persona, par kuru iesniegts iesniegums par balsošanu balsotāja atrašanās vietā, ir balsotājs;

32.2. ja persona ir balsotājs, bet iesniegumā norādītā adrese attiecīgās pašvaldības teritorijā nav piekritīga attiecīgajam vēlēšanu iecirknim, iesniegumu pārsūta savai pašvaldības vēlēšanu komisijai;

32.3. balsošanas dienā pirms došanās uz konkrētā balsotāja atrašanās vietu pārliecinās, vai balsotājs nav nobalsojis. Ja atbilstoši ETVR informācijai balsotājs jau ir nobalsojis, veic darbības atbilstoši šīs instrukcijas 22. punktam;

32.4. ja iesniegumu nepieņem, par atteikuma iemeslu informē iesniedzēju vai, ja tas nav iespējams, iesniegumā minēto personu.

33. Ja, izskatot iesniegumu, konstatē, ka balsotājs jau pieteikts balsošanai viņa atrašanās vietā un iesniegumos norādītās adreses:

33.1. sakrīt — atkārtoto iesniegumu nepieņem;

33.2. nesakrīt — iepriekšējo iesniegumu anulē un, ja adrese piekritīga citam vēlēšanu iecirknim, rīkojas atbilstoši šīs instrukcijas 32.2. apakšpunktā noteiktajai kārtībai.

34. Balsošanu atrašanās vietā var organizēt tikai balsošanas dienā. Laikā, kamēr notiek balsošana atrašanās vietā, vēlēšanu iecirkņa komisijas priekšsēdētājs nodrošina, ka vēlēšanu iecirknī balsošanu organizē ne mazāk kā triju komisijas locekļu sastāvā, no kuriem vismaz viens ir vēlēšanu iecirkņa komisijas priekšsēdētājs vai sekretārs.

35. Vēlēšanu iecirkņa komisija balsošanas dienā pēc pulksten 12.00 pieņemtos iesniegumus izpilda, ja iespējams ierasties balsotāja atrašanās vietā līdz pulksten 20.00. Ja nav iespējams ierasties balsotāja atrašanās vietā līdz pulksten 20.00, par to informē iesniedzēju vai, ja tas nav iespējams, iesniegumā minēto personu.

36. Ja pulksten 20.00 nav izpildīti visi balsošanas dienā līdz pulksten 12.00 pieņemtie iesniegumi, balsošanu balsotāja atrašanās vietā turpina pēc pulksten 20.00 līdz visu šādu iesniegumu izpildei.

37. Balsošanas norise balsotāja atrašanās vietā:

37.1. vēlēšanu iecirkņa komisijas priekšsēdētājs izraugās divas personas (vēlēšanu iecirkņa komisijas locekļi, izpildītāji) balsošanas organizēšanai balsotāja atrašanās vietā un izsniedz viņiem šīs instrukcijas 14. punktā noteiktajā kārtībā sagatavotu balsošanas kasti, viedierīci ar piekļuvi ETVR, balsotāju sarakstus par balsotājiem atrašanās vietā, balsošanas zīmju komplektus pēc pieteikumu skaita, kā arī rezervi gadījumam, ja balsošanas zīme tiek sabojāta, un ar vēlēšanu iecirkņa komisijas zīmogu apzīmogotas balsošanas un reģistrācijas aploksnēs;

37.2. balsošanu vēlētāja atrašanās vietā organizē, nodrošinot aizklātību;

37.3. balsotāji, kuri balso savā atrašanās vietā, ierakstāmi atsevišķā balsotāju sarakstā;

37.4. ja balsotāja atrašanās vietā nav iespējams pārliecināties, ka ziņas par personu ir iekļautas ETVR un ka tajā jau nav izdarīta atzīme par šīs personas piedalīšanos attiecīgajā pašvaldības referendumā, sazinās ar vēlēšanu iecirkņa komisiju. Ja tas nav iespējams, balsošanu organizē reģistrācijas aploksnēs. Balsotāju saraksta kreisā apmalē pie šāda vēlētāja kārtas numura atzīmē burtu "R", un reģistrācijas aploksnēs iemet kopīgā balsošanas kastē.

38. Balsošanā balsotāju atrašanās vietā var būt klāt novērotāji.

39. Atgriezušies no balsošanas balsotāju atrašanās vietā:

39.1. vēlēšanu iecirkņa komisijas locekļi nodod balsošanas kasti vēlēšanu iecirkņa komisijas priekšsēdētājam, kurš vēlēšanu iecirkņa komisijas klātbūtnē nekavējoties aizzīmogo tās spraugu ar drošības plombu, kuras numurs ierakstāms žurnālā. Vēlēšanu iecirkņa komisijas priekšsēdētājs ļauj klātesošajiem novērotājiem pārbaudīt un pierakstīt vai nofotografēt balsošanas kastes aizzīmogojuma plombas numuru;

39.2. vēlēšanu iecirkņa komisijas locekļi nodod balsotāju sarakstus, neizmantojot un sabojātās balsošanas zīmes, balsošanas aploksnēs un reģistrācijas aploksnēs;

39.3. ziņas par balsošanai balsotāju atrašanās vietā pāri palikušām un sabojātām balsošanas zīmēm ierakstāmas žurnālā.

40. Ja balsotāja iesniegums ir pieņemts, bet balsotājs nav nobalsojis, tas ierakstāms žurnālā, norādot, kādu iemeslu dēļ balsošana nav notikusi (piemēram, balsotājs neatrodas mājās, jau nobalsojis vēlēšanu iecirknī u.tml.).

XI. Sūdzības

41. Sūdzību par pašvaldības referendumā norisi balsotāji var iesniegt vēlēšanu iecirkņa komisijas priekšsēdētājam. Sūdzību par pašvaldības referendumā norisi izskata nekavējoties un sniedz atbildi sūdzības iesniedzējam. Sūdzības un atbildes saturu ieraksta žurnālā.

42. Ja sūdzības iesniedzēju atbilde neapmierina, vēlēšanu iecirkņa komisijas priekšsēdētājs viņu informē par tiesībām apstrīdēt vēlēšanu iecirkņa komisijas rīcību attiecīgajā pašvaldības vēlēšanu komisijā.

XII. Sagatavošanās balsu skaitīšanai

43. Tūlīt pēc vēlēšanu iecirkņa slēgšanas vēlēšanu iecirkņa komisija:

- 43.1. aizzīmogo balsošanas kastes spraugu, drošības plombas numuru ieraksta žurnālā;
- 43.2. pārliecinās, ka žurnālā ierakstīts no pašvaldības vēlēšanu komisijas saņemto balsošanas zīmju skaits (B1) un balsotāju skaits balsotāju atrašanās vietā (C3);
- 43.3. slēdz visus balsotāju sarakstus, saskaita balsojušo skaitu vēlēšanu iecirknī, pārbauda, vai balsotāju parakstu skaits balsotāju sarakstos sakrīt ar ETVR atzīmēto balsotāju skaitu, un ieraksta žurnālā balsojušo skaitu vēlēšanu iecirknī (C2);
- 43.4. novieto atsevišķi balsotāju sarakstus;
- 43.5. saliek vienkopus pāri palikušās un sabojātās balsošanas zīmes;
- 43.6. balsu skaitīšanā neizmantojamos balsošanas materiālus novieto tā, lai tie netraucētu balsu skaitīšanu.

44. Skaitīšanas laikā balsu skaitīšanas telpā nedrīkst atrasties neizmantotās balsošanas zīmes. Pie balsu skaitīšanas galdiem visas piezīmes veic tikai ar zīmuli, uz balsu skaitīšanas galdiem nedrīkst būt citu rakstāmpiederumu.

45. Katrs skaitīšanas solis, kura rezultātu ieraksta žurnālā un tiks izmantots balsu skaitīšanas protokola (turpmāk – protokola) sagatavošanai, veicams vismaz divas reizes, un katru reizi to dara cits vēlēšanu iecirkņa komisijas loceklis.

46. Vēlēšanu iecirkņa komisijas priekšsēdētājs piesaka un komentē vēlēšanu iecirkņa komisijas veiktās darbības, nodrošinot, ka klātesošajiem ir iespējams sekot līdzī darbību izpildei. Informācija par darbību izpildi ir pieejama klātesošajiem pārskatāmā veidā (piemēram, attēlojot uz ekrāna, sagatavojot kopsavilkuma lapu, uzrādot attiecīgo ierakstu žurnālā vai protokolu). Klātesošajiem ir tiesības ar šo informāciju iepazīties, veikt piezīmes un fotografēt šīs informācijas attēlojumu, netraucējot komisijas darbu.

XIII. Balsotāju un balsošanas zīmju skaita salīdzināšana

47. Pirms balsošanas kastes tiek atvērtas, vēlēšanu iecirkņa komisija:

- 47.1. saskaita pāri palikušās balsošanas zīmes un pēc to skaita ierakstīšanas žurnālā (B2) tās dzēš, nogriežot augšējo labo stūri;
- 47.2. saskaita sabojātās balsošanas zīmes, pret kurām balsotājiem atkārtoti izsniegtas citas balsošanas zīmes, un pēc šo balsošanas zīmju skaita salīdzināšanas ar ierakstu žurnālā (B3) tās dzēš, nogriežot balsošanas zīmju augšējo labo stūri;
- 47.3. pārliecinās, ka balsotājiem izsniegto balsošanas zīmju skaits (B) ir vienāds ar nobalsojušo balsotāju skaitu (C).

48. Ja kontrole attiecībā uz balsošanas zīmēm un balsotāju skaitu nesakrīt, skaitīšana jāatkārto. Ja pēc vairākkārtējas skaitīšanas un pārbaudes kontrolskaitļi nesakrīt ($B \neq C$), par to izdara ierakstu protokolā un nekavējoties informē pašvaldības vēlēšanu komisiju. Pēc tam atsevišķi iesaiņo dzēstās pāri palikušās balsošanas zīmes un dzēstās sabojātās balsošanas zīmes.

49. Balsošanas materiāli iesaiņojami, saini nostiprinot ar uzlīmi, kuru apzīmogo ar vēlēšanu iecirkņa komisijas zīmogu un paraksta vēlēšanu iecirkņa komisijas priekšsēdētājs vai sekretārs. Uz katra iesaiņojuma norādāms detalizēts tā saturs (piemēram, neapzīmogotas balsošanas zīmes no balsošanas kastes) un to skaits. Klātesošajiem novērotājiem arī ir tiesības parakstīties uz uzlīmes. Parakstoties norāda arī paraksta atšifrējumu.

XIV. Balsošanas zīmju skaita noteikšana

50. Balsošanas kastes atver pa vienai. No katras balsošanas kastes izņemtās balsošanas zīmes skaitāmas atsevišķi.

51. Ja notikusi balsošana reģistrācijas aploksnēs, vispirms pa vienai atver balsošanas kastes, kurās ir reģistrācijas aploksnēs. Katras kastes reģistrācijas aploksnēs sašķiro divās grupās — derīgās un nederīgās. Reģistrācijas aploksnē ir nederīga, ja:

51.1. balsotāju nevar identificēt — uz aploksnēs nav norādīts balsotāja vārds, uzvārds un kārtas numurs balsotāju sarakstā;

51.2. tā nav apzīmogota ar attiecīgās vēlēšanu iecirkņa komisijas zīmogu;

51.3. balsotāju sarakstā ar burtu “N” atzīmēts, ka balsotāja balss nav līdzskaitāma.

52. Nederīgās reģistrācijas aploksnēs saskaita un neatvērtas iesaiņo šīs instrukcijas 49. punktā noteiktajā kārtībā. Derīgo un nederīgo reģistrācijas aplokšņu skaitu ieraksta žurnālā.

53. Derīgās reģistrācijas aploksnēs atver, pārlicinās, ka tajās ir derīgas balsošanas aploksnēs, kuras apzīmogotas ar vēlēšanu iecirkņa zīmogu. Žurnālā ieraksta derīgo reģistrācijas aplokšņu skaitu bez derīgas balsošanas aploksnēs un derīgo balsošanas aplokšņu skaitu. Pēc derīgo balsošanas aplokšņu atvēršanas žurnālā ieraksta derīgo balsošanas aplokšņu bez derīgas balsošanas zīmes skaitu. Atvērtās derīgās reģistrācijas un balsošanas aploksnēs iesaiņo šīs instrukcijas 49. punktā noteiktajā kārtībā.

54. Ja balsošanas kastē balsošanai ar reģistrācijas aploksnēm ir balsošanas aploksnēs, kas nav ieliktas reģistrācijas aploksnēs, šīs balsošanas aploksnēs uzskatāmas par nederīgām.

55. Nederīgās balsošanas aploksnēs saskaita un neatvērtas iesaiņo šīs instrukcijas 49. punktā noteiktajā kārtībā.

56. Ja balsošanas kastē balsošanai ar reģistrācijas aploksnēm ir balsošanas zīmes, kas nav ieliktas reģistrācijas un balsošanas aploksnēs (izņemot balsošanas kasti balsošanai vēlēšanu atrašanās vietā), šīs balsošanas zīmes pēc kastes saturu sašķirošanas nekavējoties dzēs, nogriežot zīmes augšējo labo stūri, un iesaiņo šīs instrukcijas 49. punktā noteiktā kārtībā.

57. No katras balsošanas kastes izņemtās (reģistrācijas aplokšņu lietošanas gadījumā tās izņemtas arī no reģistrācijas un balsošanas aploksnēm) balsošanas zīmes pārbauda un atsevišķi nodala balsošanas zīmes, kuras ir saplēstas vai nav apzīmogotas ar attiecīgās vēlēšanu iecirkņa komisijas zīmogu. Šādas balsošanas zīmes saskaita, nekavējoties dzēs, nogriežot zīmes augšējo labo stūri, un iesaiņo šīs instrukcijas 49. punktā noteiktajā kārtībā. Šādu balsošanas zīmju skaitu ieraksta žurnālā.

58. No katras balsošanas kastes izņemtās balsošanas zīmes saskaita. Balsošanas zīmju skaitam jābūt vienādam ar attiecīgo nobalsojušo skaitu vai mazākam par to.

59. Ja kādā balsošanas kastē balsošanas zīmju skaits ir lielāks par attiecīgo nobalsojušo skaitu, vēlēšanu iecirkņa komisija izdara ierakstu protokolā un nekavējoties informē pašvaldības vēlēšanu komisiju. Turpmākā skaitīšana un visas citas darbības attiecībā uz šādas balsošanas kastes saturu veicamas atsevišķi, un par šādas balsošanas kastes saturu sagatavo atsevišķu protokolu.

XV. Balsu skaitīšana

60. Balsošanas zīmes manuāli sašķiro trīs grupās:

60.1. atzīmēta tikai atbilde “par”;

60.2. atzīmēta tikai atbilde “pret”;

60.3. balsošanas zīmes, kurās balsotāja griba nav saprotama, t.i., kurās nav atzīmēta ne atbilde “par”, ne atbilde “pret” vai kurās atzīmēta gan atbilde “par”, gan atbilde “pret”, ir uzskatāmas par nederīgām.

61. Katras šīs instrukcijas 60. punktā minētās grupas balsošanas zīmes manuāli saskaita un veic piezīmes ārpus žurnāla.

62. Par katru nederīgo balsošanas zīmi (šīs instrukcijas 60.3. apakšpunkts) vēlēšanu iecirkņa komisija pieņem lēmumu. Vēlēšanu iecirkņa komisijas priekšsēdētājs katru nederīgo balsošanas zīmi numurē, izdara uz tās atzīmi “Nederīga” un paraksta to. Domstarpības par balsošanas zīmju derīgumu vēlēšanu iecirkņa komisija izšķir ar balsu vairākumu. Balsīm sadaloties līdzīgi, izšķirošā ir vēlēšanu iecirkņa komisijas priekšsēdētāja balss.

63. Ieskenē balsošanas zīmes, kuru attēlus lietojumprogramma automatizēti sašķiro atbilstoši atzīmētajai atbildei. Lietojumprogrammas skaitīšanas rezultātus salīdzina ar manuālās skaitīšanas rezultātiem.

64. Ja pašvaldības vēlēšanu komisija ir pieņēmusi motivētu lēmumu par manuālu balsu skaitīšanu, tad to veic šīs instrukcijas 61. punktā noteiktajā kārtībā, nodrošinot, ka katru skaitīšanas soli veic vismaz divas reizes un ka katru reizi to dara cits vēlēšanu iecirkņa komisijas loceklis.

65. Protokolu elektroniski paraksta vēlēšanu iecirkņa komisijas locekļi, kuri piedalās balsu skaitīšanā.

66. Kad pašvaldības vēlēšanu komisija akceptējusi protokolu, vēlēšanu iecirkņa komisijas priekšsēdētājs paraksta žurnālu, un vēlēšanu iecirkņa komisija uzsāk balsošanas materiālu iesaiņošanu.

XVI. Dokumentu sagatavošana nodošanai pašvaldības vēlēšanu komisijai

67. Balsotāju sarakstus sakārto numerācijas secībā.

68. Šīs instrukcijas 49. punktā noteiktajā kārtībā atsevišķi iesaiņo šādus balsošanas materiālus:

68.1. balsošanas zīmes atsevišķi iesaiņotas ar atzīmi “par” un atsevišķi iesaiņotas ar atzīmi “pret”;

68.2. nederīgās balsošanas zīmes;

68.3. balsotāju sarakstus;

68.4. balsotāju iesniegumus;

68.5. saņemtās sūdzības;

68.6. neizmantotās balsošanas aploksnes;

68.7. neizmantotās reģistrācijas aploksnes.

69. Saiņus, izņemot neizmantoto balsošanas aplokšņu un neizmantoto reģistrāciju aplokšņu kastes, ievieto balsošanas kastē un to noplombē.

XVII. Rīcība ar balsošanas materiāliem pēc pašvaldības referenduma

70. Ne vēlāk kā nākamā darba dienā pēc balsu skaitīšanas pabeigšanas vēlēšanu iecirkņa komisijas priekšsēdētājs nodrošina iesaiņoto balsošanas materiālu nogādāšanu pašvaldības vēlēšanu komisijai. Pieņemšanas-nodošanas aktā norādāms saiņu skaits, to saturs, plombu numuri (kastes aizzīmogošanai, pāri palikušie), datums un laiks.

71. Pieņemot iesaiņotos balsošanas materiālus, pašvaldības vēlēšanu komisija pieņemšanas-nodošanas aktā uzraksta laiku, kad šie materiāli saņemti, paraksta to un apzīmogo.

72. Centrālās vēlēšanu komisijas priekšsēdētāja rīkojumā par balsošanas materiālu iznīcināšanu noteiktajā termiņā pašvaldības vēlēšanu komisija atver iesaiņotos balsošanu materiālus un, par to sagatavojot aktu divos eksemplāros, iznīcina šādus balsošanu materiālus:

- 72.1. balsošanas zīmes;
- 72.2. balsotāju iesniegumus;
- 72.3. sūdzības;
- 72.4. izmantotās balsošanas aploksnes;
- 72.5. izmantotās reģistrācijas aploksnes.

Centrālās vēlēšanu komisijas
priekšsēdētājs

Māris Zviedris

Centrālās vēlēšanu komisijas
sekretārs

Ritvars Eglājs

DOKUMENTS PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR
LAIKA ZĪMOGU